

Yurttaş Bilimin On İlkesi

Yurttaş bilimi farklı durumlara ve disiplinlere uyarlanabilen ve uygulanabilen esnek bir kavramdır. Aşağıda bulunan cümleler Avrupa Yurttaş Bilimi Derneği (AYBD)'nin 'En iyi uygulama ve kapasite oluşturmayı paylaşma' Çalışma Grubu tarafından kaleme alınmıştır. Yurttaş biliminin iyi uygulamalarının altını çizdiğine topluluk olarak inanarak, temel ilkelerden bazılarını belirlemek amacıyla, çalışmaya, Londra Tabiat Tarihi Müzesi önderlik etmiş ve Dernek üyelerinin birçoğu katkıda bulunmuştur.

- 1. Yurttaş bilimi projeleri, yurttaşları yeni bilgi ve anlayış üreten bilimsel uğraşa etkin bir biçimde dahil eder.**
Yurttaşlar katkıda bulunanlar, çalışma ortakları veya proje lideri olarak katılabilirler ve projede anlamlı bir rol sahibi olurlar.
- 2. Yurttaş bilimi projeleri hakiki bir bilimsel çıktı içerir.**
Örneğin, bir araştırma sorusunu yanıtlama veya doğa koruma eylemini, yönetim kararlarını veya çevre politikasını bilgilendirme.
- 3. Hem profesyonel bilim insanları hem de yurttaş bilimcileri katılmalarının yararını görürler.**
Yararlar, araştırma sonuçlarının yayınlanması, öğrenme olanakları, kişisel keyif, toplumsal yararlar, bilimsel kanıta katkıda bulunmanın getirdiği tatmin, örneğin, yerel, ulusal ve uluslararası mevzuları ele almak ve bunun aracılığıyla kararlara etki etme potansiyeli taşımaya içerir.
- 4. Yurttaş bilimciler, eğer isterlerse, bilimsel sürecin birden fazla aşamasında katkıda bulunabilirler.**
Bu, araştırma sorusunu geliştirme, araştırma yöntemini tasarlama, veri toplama ve analiz etme ve sonuçları iletmeyi içerir.
- 5. Yurttaş bilimciler projeden geri bildirim alırlar.**
Örneğin, verilerinin nasıl kullanıldığıyla ilgili veya araştırma, politika oluşturma veya toplumsal sonuçlara dair.
- 6. Yurttaş bilimi diğer herhangi bir araştırma yaklaşımı gibi sınırları ve önyargıları dikkate alınan ve kontrol edilen bir araştırma yaklaşımı olarak değerlendirilir.**
Ancak geleneksel araştırma yaklaşımlarının aksine, yurttaş bilimi daha fazla halkın katılımı ve bilimin demokratikleşmesi için olanaklar sunar.

7. Yurttaş bilimi projesi verisi ve meta-verisi kamusal olarak elde edilebilir hale getirilir ve mümkünse, sonuçlar açık erişim formatında yayınlanır.
Veri paylaşımı, güvenlik veya gizlilik kaygıları engellemiyorsa, proje sırasında veya sonrasında olabilir.
8. Yurttaş bilimciler proje sonuçlarında ve yayınlarında tanınır ve takdir edilirler.
9. Yurttaş bilimi programları bilimsel çıktı, veri kalitesi, katılımcı deneyimi ve daha geniş toplumsal veya politika etkileri açısından değerlendirilirler.
10. Yurttaş bilimi projelerinin liderleri, herhangi bir faaliyetin, telif hakkı, fikri mülkiyet hakkı, veri paylaşım anlaşmaları, gizlilik, atfetme ve çevresel etki gibi yasal ve etik meselelerini dikkate alır.

Eylül 2015, Londra